

світу через видимий Сковорода вбачав сенс людського існування. Тому його смерть, за його вченням означає перехід Сковороди від істинного світу до невидимого стану. Невидимий він присутній серед нас, а його дух проявляється в нашій культурі.

Тут не можна не згадати і Конфуція, який вивчає не тільки світ, але й життя людини. Основною проблемою його вчення було згармонізувати відносини між людьми. Тому філософ проповідував п'ять добродітностей — мудрість, гуманність, повага до старших, мужність і вірність. Конфуцій навчав так званому «виправленню імен»: «Правитель нехай завжди буде правителем, слуга – слугою, батько – батьком», що споріднює його з Григорієм Сковородою.

А як же зрозуміти? Як знайти своє «Я»? Насамперед потрібно віднести поняття «гроші», «багатство» на другий план, і починати жити з чистого аркуша, радіючи кожному дню і людям, які знаходяться в нашому оточенні. І тільки віддаючи всі сили на добро до інших людей, кожна така людина осмислить сенс життя і пізнає самого себе.

Ось у чому полягають вчення двох собратів Конфуція і Сковороди.

ВИНИКНЕННЯ КУЛЬТУРИ

Луценко Ж.О. – студентка 3 курсу факультету обліку і фінансів *

**Науковий керівник – Киричок О.Б.,
кандидат філософських наук, доцент кафедри*

Зі всього розмаїття соціальних процесів, відносин і фактів, які існували у минулому й існують нині, вчені виділяють певну особливу сферу, яка іменується культурою. Більшість людей переконана, що саме культура — це те головне, основне, що відрізняє людське соціальне буття від існування дикої природи. Філософ Ніцше говорив, що людина, скоріше за все, - «недосконала тварина» або, інакше кажучи, «помилка природи».

Походження сутності культури, як і все інше, має свою історію. Воно передусім пов'язане з такими галузями знань, як етнографія, мистецтвознавство, історія, філософія, і знайшло свій вияв у різних теоріях культури.

Слово «культура» має латинське походження, яке буквально означало обробку, догляд, поліпшення. У класичній давнині його вперше було зафіксовано в праці Марка Порція Катона «De agri cultura» (III ст. до н. е.), присвяченій турботам землевласника, який обробляв землю з використанням рабської праці.

Значення слова «культура» як «землеробство» пішло у минуле.

Тому слово «культура» набуло багатозначності у працях знаменитого римського оратора і публіциста Цицерона. У одному зі своїх листів він говорив про «культуру духу», тобто про розвиток розумових здібностей, що є гідним завданням для вільної людини і дається завдяки заняттям філософією.

У середньовічній Європі латина донесла до нас слово «культура» через півстоліття. Але вживалося воно тільки у словосполученнях і означало ступінь майстерності в якій-небудь галузі, придбання розумових навичок. Наприклад, *cultura juris* — вироблення правил поведінки, *cultura scientiae* — засвоєння науки, *cultura literarum* — вдосконалення письма.

Відомо, що вже у XVIII ст., за висновками лінгвістів, слово «культура» стало окремою, самостійною лексичною одиницею, означаючи обізнаність, освіченість, вихованість — все те, що і зараз ототожнюють з культурністю. Згодом, як його синонім, почали використовувати поняття «цивілізація».

Досить багато вчених ототожнюють появу культури з появою людини. Бо людина – це і є певна культура. Тому появу культури можна визначити за версіями походження людини. Їх існує безліч, але виділимо 4 основні, це:

1. *Еволюціоністська версія*. Її порівнюють з теорією Ч. Дарвіна, який стверджував, що людина з'явилася внаслідок еволюційного розвитку природи (на основі природного добору – боротьби за існування).

2. *Антропна версія*. Її сформулював Б. Картер, який стверджував, що людина є природною необхідністю.

3. *Креаціоністська версія*. Прихильники цієї теорії стверджували, що людину створив Бог. І саме він наділив людину всіма її рисами і якостями.

4. *Концепція тупикової гілки еволюції*. Вона схиляється на походженні людини внаслідок якоїсь фатальної помилки в ході природних процесів. Базується, скоріше за все, на психологічному почутті незадоволення людиною, її діями та результатами таких дій: людина - це істота, яка весь час робить помилки, а результати цих помилок кричуще суперечать вимогам розуму.

Отже, завдяки зусиллям філософів та істориків за останні три століття скромне латинське слово увійшло у всі європейські мови, набуло універсального значення, перетворилося на філософське поняття і стало об'єктом наукових досліджень.

Але сучасні дослідники не зупинились на тих теоріях, що були винайдені раніше, вони шукають аналоги терміну «культура» у інших мовах. Так, наприклад, у давньогрецькій вживалося слово «пайдейя», що означало виховання гармонійної особистості (в дитині), китайською мовою — «жень» і «вень» означали виховання благородної людини, у давньоіндійській літературі говорилося про «дхармашастру» (вчення про життєві правила поведінки й обов'язки віруючого). Ця схожість виправдовує використання поняття «культура» для вивчення різноманітних історичних фактів. Тому культура як соціальне явище та закономірності її розвитку стали об'єктом дослідження для фахівців різних галузей — філософів, соціологів, педагогів, психологів, істориків, мистецтвознавців тощо.